

Przepisy prawne w funkcjonowaniu Zagród Edukacyjnych

Przygotował: Łukasz Pieczyrak

E-mail: l.pieczyrak@cdr.gov.pl tel. 12 424 05 09

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie

- ▶ Prowadzenie działalności zarobkowej związanej z udostępnianiem gospodarstwa rolnego dla celów edukacyjnych **nie korzysta z żadnych szczególnych rozwiązań prawnych**. Podlega więc ogólnym przepisom związanym z działalnością gospodarczą. Chodzi w szczególności o obowiązki zawarte w przepisach Prawo przedsiębiorców i wynikające z innych aktów prawnych, które posługują się pojęciami działalności gospodarczej i przedsiębiorcy.

Definicja działalności gospodarczej

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 646) i jej Art. 3.:

„Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.”

- ▶ Działalność niespełniająca jednego z tych elementów nie będzie działalnością gospodarczą, natomiast nie musi jej zwalniać z obowiązków określanych odrębnie, na przykład w ustawach podatkowych.
- ▶ Co za tym idzie, z punktu widzenia prowadzenia działalności edukacyjnej w gospodarstwie - jeżeli zajęcia prowadzone są odpłatnie i nie są prowadzone okazjonalnie - rolnik zobowiązany jest do zarejestrowania działalności gospodarczej w CEIDG, opłacania podatku dochodowego oraz zwiększonej kwoty podatku od nieruchomości.

Formy prawne

- ▶ Jeśli chcemy założyć firmę jako osoba fizyczna, mamy do wyboru kilka rodzajów (form prawnych). Wśród nich są:
  - indywidualna działalność gospodarcza (samozatrudnienie),
  - spółki prawa cywilnego,
  - spółki prawa handlowego: spółki kapitałowe i spółki osobowe.

Należy dobrze przemyśleć, w jakiej formie chcemy prowadzić biznes. Wybór zależy przede wszystkim od tego, czy będziemy go prowadzić samodzielnie, czy ze wspólnikami. **Formę działalności należy dostosować do swoich potrzeb, zasobów i możliwości.**

Jaki PKD?

- ▶ Kod PKD mówi o tym czym będzie się zajmować firma. Podawany jest przy rejestracji firmy dla celów statystycznych. Od rodzaju działalności mogą zależeć inne obowiązki - np. określona forma prawna, rodzaj opodatkowania, obowiązek stosowania kas fiskalnych czy rejestracji VAT.
- ▶ **85.59.B - Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane.**
- ▶ Oprócz zajęć edukacyjnych można prowadzić równoległe inne rodzaje działalności, które są określane pobocznymi kodami PKD. W wielu zagrodach funkcjonują sklepiki z pamiątkami, prowadzone są zajęcia o charakterze rekreacyjnym, są organizowane urodziny w wiejskim stylu itp. Każde z tych przedsięwzięć ma swój kod PKD.
- ▶ Na stronie internetowej www.biznes.gov.pl znajduje się wyszukiwarka kodów PKD. Przy rejestracji działalności w CEIDG, podajemy jeden kod główny - przeważająca działalność oraz kody działalności dodatkowej. Nie ma limitu dotyczącego liczby kodów dodatkowych. Do CEIDG należy podać tylko te kody PKD, które określają faktyczną działalność. Nie należy wpisywać kodów na zapas, ponieważ w każdym momencie można dokonać aktualizacji (w ciągu 7 dni od zmiany).

- ▶ Rejestrując działalność gospodarczą, należy podać nazwę firmy. Nazwa Zagroda Edukacyjna jest nazwą zastrzeżoną w Urzędzie Patentowym i aby móc z niej korzystać, trzeba być członkiem Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych.

Działalność gospodarcza a KRUS?

- ▶ Rolnicy rejestrujący działalność gospodarczą mogą zachować prawo do ubezpieczenia KRUS. Muszą jednak jednocześnie spełniać kilka warunków:
  - nieprzerwanie, przez co najmniej 3 lata podlegać ubezpieczeniu w KRUS (w pełnym zakresie) i jednocześnie nadal prowadzić działalność rolniczą albo stale pracować w gospodarstwie rolnym obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny,
  - nie można być pracownikiem i pozostawać w stosunku służbowym (np. praca w służbach mundurowych), nie można mieć ustalonego prawa do emerytury lub renty (oznacza to, że nie wydano decyzji o przyznaniu emerytury lub renty) albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Jeżeli spełniamy te warunki, należy złożyć oświadczenie o kontynuowaniu ubezpieczenia w KRUS w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności.

- ▶ W przypadku zakładania firmy jednoosobowej, oświadczenie można złożyć w trakcie rejestracji albo po rejestracji, na wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG-1). Złożenie wniosku w tej formie jest traktowane jak złożenie oświadczenia w KRUS. Rejestrując firmę, należy także podać na zgłoszeniu termin rozpoczęcia działalności gospodarczej. Data ta może być późniejsza niż termin składania wniosku. Jest to ważne m.in. w przypadku korzystania z ulgi ZUS na start, ponieważ od tego terminu zacznie się liczyć okres 6 miesięcy bez składek ZUS na ubezpieczenia społeczne. Rejestracji działalności w połowie miesiąca, to termin 6-miesięcznej ulgi zacznie płynąć dopiero od następnego, pełnego miesiąca.
- ▶ Chcąc prowadzić działalność gospodarczą na KRUS w latach kolejnych należy co roku składać oświadczenie o chęci kontynuowania ubezpieczenia oraz nieprzekroczeniu kwoty granicznej podatku należnego za rok poprzedni (za 2022 r. jest to kwota 3723 zł, 2023 r. - 4088,00 zł, a rok 2024 - 4358 zł).

Ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) dla rolników nie jest obowiązkowe

Nie ma dedykowanego ubezpieczenia dla Zagrod Edukacyjnych

Ubezpieczenie Zagrody Edukacyjnej

Ubezpieczenie budynków rolniczych

Ubezpieczenie OC rolnika

OC z tytułu działalności gospodarczej

Bankowe konto firmowe

- ▶ **Nie ma obowiązku posiadania osobnego konta bankowego**, przeznaczonego na cele prowadzonej firmy. Rolnik może dokonywać transakcji na koncie prywatnym, jeżeli jest w stanie udokumentować, które z nich dotyczyły prowadzonej firmy. W celu uniknięcia wszelkich niejasności, zalecane jest jednak założenie osobnego konta firmowego.

Standardy Ochrony Dzieci

- ▶ W związku z ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (tzw. Ustawa o ochronie małoletnich), do dnia 15.08.2024r. podmioty pracujące z dziećmi zobowiązane są wdrożyć Standardy Ochrony Dzieci (SOD).
- ▶ Standardy Ochrony Dzieci to dokument skonstruowany jako zbiór zasad i procedur postępowania, które pomagają tworzyć bezpieczne i przyjazne środowisko we wszystkich podmiotach, w których przebywają lub mogą przebywać dzieci.

- ▶ Prowadzący Zagrodę Edukacyjną zobowiązuje siebie, domowników oraz wszystkich pracowników do pozyskania wiedzy na temat okoliczności wskazujących, że dziecko przebywające w obiekcie może być krzywdzone oraz w zakresie sposobów szybkiego i odpowiedniego reagowania na takie sytuacje.
- ▶ Każdy domownik i cały personel Zagrody, przed dopuszczeniem do obowiązków, jest zapoznawany ze Standardami Ochrony Dzieci, co zostaje przez niego potwierdzone złożeniem oświadczenia i zobowiązaniem do przestrzegania zasad i procedur zawartych w dokumencie.

- ▶ Nadzór nad stosowaniem Standardów Ochrony Dzieci sprawuje prowadzący Zagrodę Edukacyjną lub osoba przez niego wyznaczona, zwana dalej Koordynatorem/ką SOD.
- ▶ Każda osoba, która podejmuje pracę z dziećmi, w tym prowadzący Zagrodę Edukacyjną, domownicy oraz personel obiektu musi zostać zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (dotyczy to również osób niepełnoletnich, czyli poniżej 18 roku życia) oraz posiadać zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.
- ▶ Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie jako Krajowy Koordynator Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych wraz z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę opracowało wzór Standardów Ochrony Dzieci, z którego można bezpłatnie skorzystać do opracowania SOD obowiązujących w obiekcie/zagrodzie zgodnie z prowadzoną działalnością.
- ▶ Wzór dostępny na: <https://zagrodaedukacyjna.pl/wzor-standardow-ochrony-dzieci/>
- ▶ Standardy Ochrony Dzieci powinny być ogólnodostępne dla odwiedzających.

Aspekty bezpieczeństwa w Zagrodach Edukacyjnych

- ▶ Bezpieczeństwo i Higiena pracy.
- ▶ Aspekty Prawa Budowlanego.
- ▶ Bezpieczeństwo weterynaryjne.
- ▶ Bezpieczeństwo Pożarowe w Zagrodach Edukacyjnych.
- ▶ Aspekt bezpieczeństwa sanitarnego.

Bezpieczeństwo i Higiena pracy

- ▶ Zagrody Edukacyjne wymagają szczególnej uwagi w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP). Specyfika działań w takich miejscach, od prac z maszynami rolniczymi po kontakt ze zwierzętami, niesie ze sobą ryzyko, które musi być dokładnie ocenione i odpowiednio zarządzane. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i higieny jest kluczowe nie tylko dla zdrowia uczestników, ale również dla reputacji zagrody jako profesjonalnej i bezpiecznej przestrzeni edukacyjnej.

Na co szczególnie zwrócić uwagę przy BHP:

- ▶ Infrastruktura,
- ▶ Stan techniczny budynków,
- ▶ Zabezpieczenia na terenach zewnętrznych,
- ▶ Maszyny rolnicze - Regularne przeglądy i konserwacja,
- ▶ Zasady prezentacji maszyn,
- ▶ Zabezpieczenie przestrzeni wokół maszyn,
- ▶ Interakcja ze zwierzętami,
- ▶ Zdrowie zwierząt i ich przygotowanie do kontaktu z ludźmi,
- ▶ Zasady postępowania ze zwierzętami,
- ▶ Strefy przeznaczone do interakcji ze zwierzętami.

Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 13 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach

„W pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewnia się ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki higieny osobistej, w szczególności:

- 1) mydło do rąk;
- 2) ręczniki papierowe lub suszarki do rąk;
- 3) papier toaletowy.

W pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia, zapewnia się temperaturę co najmniej 18° C.”

- ▶ Zapewnienie wysokich standardów higieny w Zagrodach Edukacyjnych jest jednym z najważniejszych elementów ich funkcjonowania. Dotyczy to zarówno przestrzeni edukacyjnych, jak i pomieszczeń sanitarnych, narzędzi oraz zwierząt. Wszystkie te elementy muszą być utrzymywane w nienagannym stanie, aby zapobiec ryzyku zakażeń czy innych zagrożeń zdrowotnych.

Aspekty Prawa Budowlanego

- ▶ Wykorzystanie budynków istniejących lub budowa nowych obiektów musi odbywać się w sposób zgodny z polskimi regulacjami prawnymi oraz zasadami projektowania, które uwzględniają bezpieczeństwo, funkcjonalność i ochronę środowiska. Polskie prawo budowlane to złożony zbiór przepisów obejmujący ustawę Prawo budowlane, rozporządzenia techniczno-budowlane oraz akty związane z planowaniem przestrzennym.
- ▶ Podstawą każdej inwestycji budowlanej w Polsce jest spełnienie wymogów określonych w ustawie Prawo budowlane, a także w rozporządzeniach unijnych, takich jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011. Każdy obiekt budowlany musi być zaprojektowany i wykonany w sposób zapewniający bezpieczeństwo, trwałość oraz ochronę zdrowia użytkowników. W szczególności istotne są następujące aspekty:

1. Nośność i stateczność konstrukcji.
2. Bezpieczeństwo pożarowe.
3. Higiena, zdrowie i środowisko.
4. Oszczędność energii i izolacyjność cieplna.
5. Funkcjonalność Zgodna z Przeznaczeniem Obiektu.
6. Dostępność Usług Telekomunikacyjnych.
7. Utrzymanie Właściwego Stanu Technicznego.
8. Dostępność dla Osób Niepełnosprawnych.
9. Ochrona Dziedzictwa Kulturowego.
10. Poszanowanie Interesów Osób Trzecich.
11. Kontrola Stanu Technicznego.

Bezpieczeństwo weterynaryjne

- ▶ Zagroda Edukacyjna to miejsce, gdzie dochodzi do bezpośredniego kontaktu pomiędzy ludźmi i zwierzętami. Dlatego też może dochodzić do oddziaływania zwierząt na ludzi, a także ludzi na zwierzęta. Oddziaływanie zwierząt na ludzi może powodować przeniesienie na ludzi chorób odzwierzęcych (mowa tu o typowych odzwierzęcych jednostkach, chorobowych takich jak wścieklizna, gruźlica, bruceloza, gorączka Q oraz tzw. infekcjach przypadkowych drobnoustrojami i inwazjach pasożytów bytujących u zwierząt).
- ▶ Możliwe jest również doprowadzenie do zakażenia zwierząt przez ludzi odwiedzających zagrodę chorobami zakaźnymi, na które zwierzęta są wrażliwe. Zwykle do takiego zakażenia może dochodzić w wyniku zawleczenia czynnika chorobotwórczego do zagrody drogą pośrednią (wniesienie na obuwiu czy ubraniu oraz kołach samochodów). Najważniejsze z takich chorób to grypa, afrykański pomór świń czy choroba niebieskiego języka, bowiem te choroby występują lub mogą wystąpić w Polsce. Nie stanowią one (pominąwszy grypę) zagrożenia dla ludzi, niemniej jednak w przypadku zawleczenia mogą spowodować duże problemy w zagrodzie, skutkujące nawet likwidacją w niej zwierząt.

Zastosowanie prostych środków ostrożności takich jak:

- ▶ zaszczepienie przeciwko wścieklźnie zwierząt w zagrodzie,
- ▶ badanie profilaktyczne przeżuwaczy w kierunku gruźlicy,
- ▶ niespożywanie surowego mleka i niepasteryzowanych wyrobów mlecznych,
- ▶ okresowe zamykanie ptaków i kontrola ich,
- ▶ stosowanie podstawowych zabiegów higieny, praktycznie redukuje to ryzyko do zera.

Bezpieczeństwo pożarowe w Zagrodach Edukacyjnych

- ▶ Bezpieczeństwo pożarowe w Zagrodach Edukacyjnych ma swój początek od właściwego zaprojektowania budynków.
- ▶ Po etapie projektowania, uzgadniania projektów oraz pracach budowlanych zawiadamiana jest Państwowa Straż Pożarna. Zadaniem strażaków jest sprawdzenie zgodności wykonania obiektów z dokumentacją projektową oraz przepisami przeciwpożarowymi i techniczno-budowlanymi. Weryfikowana jest wówczas kwestia użycia odpowiednich materiałów budowlanych.
- ▶ W Polsce regulacje prawne dotyczące ochrony przeciwpożarowej są zawarte w Ustawie o ochronie przeciwpożarowej, Prawie budowlanym oraz odpowiednich rozporządzeniach Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Zgodnie z tymi przepisami, budynki przeznaczone do celów zagród edukacyjnych muszą spełniać określone wymagania dotyczące klasy odporności ogniowej poszczególnych elementów konstrukcyjnych. W szczególności, ściany nośne i inne elementy strukturalne muszą posiadać odpowiednią klasę odporności ogniowej, co oznacza, że powinny być zdolne do utrzymania swojej funkcji nośnej, szczelności lub izolacyjności przez określony czas w warunkach pożaru.

- ▶ Regularne przeglądy techniczne urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic są obowiązkowe i muszą być wykonywane corocznie.
- ▶ Właściciele muszą zapewnić regularne czynności konserwacyjne swoich budynków pod kątem zgodności z wymaganiami przeciwpożarowymi. W przypadku wykrycia nieprawidłowości, niezwłoczne podjęcie działań naprawczych jest niezbędne do utrzymania bezpieczeństwa.
- ▶ W Zagrodach Edukacyjnych, które są obiektami o zmiennym obłożeniu i różnorodnym użytkowaniu, instalacje elektryczne i gazowe stanowią kluczowe elementy związane z bezpieczeństwem pożarowym. Przepisy prawa budowlanego oraz ustawa o ochronie przeciwpożarowej, nakłada na właścicieli takich obiektów, obowiązek okresowych kontroli wszystkich instalacji technicznych, w które zostały wyposażone.

Nie sposób mówić o ochronie przeciwpożarowej, nie wspominając o podstawowym narzędziu do gaszenia pożaru w początkowej fazie - gaśnicach przenośnych. Są najczęściej spotykanym sprzętem przeciwpożarowym i w zależności od klasy pożaru, stosuje się różne typy gaśnic:

- ▶ gaśnice proszkowe - skuteczne w gaszeniu pożarów klasy A (ciała stałe), B (ciecze palne), oraz C (gazy palne). Zalecane są do stosowania w kuchniach i pomieszczeniach gospodarczych.
- ▶ gaśnice wodno-pianowe - idealne do gaszenia pożarów klasy A i B, szczególnie w miejscach, gdzie istnieje ryzyko zapłonu cieczy palnych.
- ▶ gaśnice typu F - przeznaczone do pożarów tłuszczowych, szczególnie zalecane w kuchniach gastronomicznych, gdzie istnieje ryzyko zapłonu olejów

- ▶ Przepisy wymagają, aby każda gaśnica miała certyfikat zgodności z normami bezpieczeństwa oraz była regularnie kontrolowana. W Zagrodach Edukacyjnych muszą znajdować się gaśnice umieszczone w odległości nie większej niż 30 metrów od każdego miejsca w budynku, a minimalna liczba gaśnic powinna odpowiadać co najmniej 2 kg środka gaśniczego na każde 100 m² powierzchni.
- ▶ Oprócz teorii, istotne jest organizowanie ćwiczeń praktycznych. Podczas tych ćwiczeń personel ma możliwość zapoznania się z rozmieszczeniem gaśnic, wypróbowania ich działania oraz przećwiczenia procedur ewakuacyjnych.

Aspekt bezpieczeństwa sanitarnego

Nadzór sanitarny nad żywnością to zespół działań podejmowanych przez odpowiednie organy państwowe (w Polsce głównie przez Państwową Inspekcję Sanitarną) w celu zapewnienia, że żywność, która trafia na nasze stoły, jest bezpieczna dla zdrowia i spełnia wszystkie wymagane normy jakości.

- ▶ Celem nadzoru sanitarnego jest:
  - Ochrona zdrowia konsumentów: zapobieganie chorobom związanym z żywnością, takim jak zatrucia pokarmowe,
  - Gwarancja jakości żywności: kontrola, czy żywność jest produkowana, przetwarzana i przechowywana zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - Zapobieganie nieuczciwym praktykom: wykrywanie i zwalczanie oszustw związanych z żywnością, takich jak fałszowanie produktów czy wprowadzanie konsumentów w błąd co do jej składu,
  - Kontrole w zakładach produkcyjnych: sprawdzanie warunków higienicznych, wyposażenia, procesów technologicznych,

- Badania laboratoryjne: analiza próbek żywności pod kątem obecności szkodliwych substancji, drobnoustrojów itp.,
- Ocena dokumentacji: analiza dokumentacji związanej z produkcją i obrotem żywnością (np. receptury, atesty),
- Współpraca z innymi organami: wymiana informacji z innymi służbami, np. weterynarią, inspekcją ochrony nasiennictwa, czy inspekcją artykułów rolno spożywczych.
- Działań edukacyjnych, takich jak; informowanie producentów, dystrybutorów i konsumentów o obowiązujących przepisach i zasadach bezpieczeństwa żywności.

Źródła:

- ▶ https://zagrodaedukacyjna.pl/wp-content/uploads/2023/11/Poradnik_03_2022.pdf
- ▶ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000646/T/D20180646L.pdf>
- ▶ <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00115#11>
- ▶ [Działalność edukacyjna w gospodarstwie - przepisy - Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego](#)
- ▶ <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/podatek-dochodowy-od-osob-fizycznych-16794311/art-20>
- ▶ <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00120>
- ▶ [Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 13 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach](#)